

DZIEJE NAJNOWSZE

PL ISSN 0419-8824

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

2–2019

<http://rcin.org.pl>

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik LI

2019

2

Warszawa 2019

<http://rcin.org.pl>

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczyka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY

Roman Baron, Idesbald Goddeeris, Marek K. Kamiński, Krzysztof Kawalec, Marek Kornat, Piotr Madajczyk, Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieźyn, Andrzej Nowak, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Włodzimierz Suleja, Małgorzata Willaume, Michihiro Yasui

REDAKCJA

Andrzej Chojnowski, Małgorzata Gmurczyk-Wrońska,
Andrzej Koryn, Paweł Libera (sekretarz), Rafał Stobiecki, Jacek Tebinka,
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

REDAKTOR WYDAWNICZY

Ewa Bazyl

TLUMACZENIA STRESZCZEŃ

Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 831 02 61-62, w. 43
e-mail: dn@ihpan.edu.pl
<http://www.dn-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)

© Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Jacek Piotrowski – <i>Prezydenci RP na uchodźstwie wobec obchodów świąt narodowych</i>	5
Tadeusz Wolsza – <i>Święto Niepodległości 11 listopada i inne święta narodowe w działalności propagandowej i edukacyjnej rządu RP na obczyźnie (lata czterdzieste i pięćdziesiąte XX w.)</i>	21
Justyna Chłap-Nowakowa – <i>Poezja i pamięć: odzyskanie niepodległości, bohaterowie i święta narodowe w twórczości środowiska poetyckiego 2 Korpusu Polskiego</i>	45
Danuta Jastrzębska-Golonkowa – <i>Wychowanie patriotyczne w działalności oświatowej polskiej emigracji niepodległościowej na przykładzie Wielkiej Brytanii w latach 1945–1990</i>	67
Tadeusz Kondracki – <i>Obchody świąt państwowych w działalności Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Wielkiej Brytanii w latach 1946–1990</i>	91
Krzysztof Kaczmarski – <i>Obchody rocznicy odzyskania niepodległości oraz innych rocznic historycznych przez Stronnictwo Narodowe w Wielkiej Brytanii</i> ...	105
Bogusław Polak – <i>Obchody Święta Niepodległości i rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego w środowisku byłych powstańców w Wielkiej Brytanii 1940–1989</i>	119
Marek Wierzbicki – <i>Rola organizacji społecznych na polu mobilizacji politycznej polskiego wychodźstwa powojennego na przykładzie udziału emigracyjnego Związku Harcerstwa Polskiego w organizacji obchodów rocznic i świąt państwowych</i>	135
Krzysztof Langowski – <i>Stanowisko Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce wobec obchodzonych przez Polaków na obczyźnie świąt państwowych</i>	153
Piotr Kardela – <i>Obchody świąt państwowych i rocznic narodowych w działalności Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych</i> ...	169
Sławomir Moćkun – <i>Znaczenie munduru polskiego żołnierza w kultywowaniu tradycji i patriotyzmu wśród Polonii kanadyjskiej</i>	187

- Artur Mariusz Trudzik – *Aktywność Polskiego Ruchu Wolnościowego „Niepodległość i Demokracja” (PRW „NiD”) oraz publicystyka na łamach „Trybuny” w aspekcie upamiętniania wydarzeń historycznych i pielęgnacji polskości na obczyźnie* 211
- Michał Polak – *Obchody rocznic narodowych przez polskie uchodźstwo polityczne w Wielkiej Brytanii w świetle wydawnictw okolicznościowych Juliusza Ludwika Englerta* 229

* * *

- Małgorzata Gmurczyk-Wrońska – *Pozyskać Francję. Zabiegi Józefa Piłsudskiego o wsparcie Francji po I wojnie światowej* 247
- Michał Tadeusz Góras – *Profesor Wacław Komarnicki, poseł na sejm RP, jeniec obozu w Kozielsku, ocalony* 265
- Ewa Kowalska – *Małoletni więźniowie obozów specjalnych NKWD (1939–1940)* 287

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

- Przemysław Olstowski – „*Nowe spojrzenie na odrodzenie Polski*”. W związku z książką Jochena Böhlera 307

* * *

- Magdalena Gawin, *Spór o równouprawnienie kobiet (1864–1919)* – Agnieszka Drozdowska 326
- Wiesław Śladkowski, *Ferdinand Foch. Marszałek trzech narodów, Francji, Wielkiej Brytanii i Polski* – Tomasz Schramm 331
- Tadeusz Kondracki, *Stefan Adam Zamoyski (1904–1976) ziemianin, żołnierz, działacz emigracyjny* – Marian M. Drozdowski 335
- Piotr Żurek, *Słowenia pod rządami Tity (1945–1980). W cieniu Jugosławii* – Paweł Wawryszuk 339

ŻYCIE NAUKOWE

- Sprawozdanie z konferencji naukowej „Fundamenty Niepodległej. Sejm Ustawodawczy (1919–1922)”, Warszawa, 8 II 2019 r.* – Anna Łukaszewska ... 345
- Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Młodzieżowy opór antykomunistyczny w Polsce i krajach nadbałtyckich po drugiej wojnie światowej”, Łódź, 5–6 III 2019 r.* – Paweł Waś 351

Instrukcja wydawnicza

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać w dwu egzemplarzach oraz w wersji elektronicznej. Wydruk powinien być sporządzony według obowiązujących norm: Times New Roman 12 pkt, interlinia 1,5 wiersza, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi dużymi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie – w przypadku pracy wielotomowej – liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji – na końcu tekstu z prawej strony oraz afiliację (miasto).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Odnośniki do przypisów (dolnych) w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. – wiek lub r. – rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7, dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku – w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części – cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przesłania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułu streszczenia (do 3000 znaków ze spacjami) i zarysu treści (do 500 znaków ze spacjami) w języku polskim, wykazu słów kluczowych w języku polskim (do 5–7 słów lub wyrażeń) oraz bibliografii zawierającej pozycje cytowane w przypisach.